

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної
науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра кримінального процесу

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра юстиції

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЮРИСТІВ
ГО «СТАЛЕ ПРАВОСУДДЯ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

Харків
«Право»
2025

Відповідальна редакторка *Л. М. Москвич*

Актуальні проблеми судового права : матеріали X міжнар.
А43 наук.-практ. конф. (25 квіт. 2025 р.) / [відп. ред. Л. М. Москвич] ;
Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу ;
Навч.-наук. ін-т права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Каф. юстиції ;
Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.», Каф. орг. суд., правоохорон.
органів та адвокатури ; Нім.-Укр. об-ня юристів ; ГО «Стале правосуддя». –
Харків : Право, 2025. – 376 с.

ISBN 978-617-8612-04-7

Збірник містить матеріали Десятої міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем судового права, у якій взяли участь відомі вітчизняні та зарубіжні науковці та практики. Організаторами заходу виступили кафедра кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кафедра юстиції ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», Німецько-Українське об'єднання юристів і ГО «Стале правосуддя». В основу видання покладено доповіді, виголошені учасниками конференції, які торкаються різноманітних аспектів судового права.

УДК 349.42

Матеріали викладено в авторській редакції.
Відповідальність за їхню якість, достовірність,
відсутність текстових запозичень несуть автори.

Відеозапис конференції за посиланням:

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2025

ISBN 978-617-8612-04-7

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2025

Красножон О. М.,
здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня освіти
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка,

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Відповідно до наказу Генерального прокурора від 07.08.2020 № 365 «Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України» необхідно забезпечувати належну організацію роботи органів прокуратури, а діяльність спрямовувати на ефективне виконання покладених на прокуратуру функцій [1]. У цьому аспекті, слід зазначити, що у науковій юридичній літературі серед складників системи організації діяльності органів прокуратури щодо реалізації представницької функції виділяють, серед інших, акмеологічні засади або елементи, до яких відносять: формування та підвищення професійної компетентності прокурорів, яка полягає у тому числі у застосуванні таких комунікативних каналів, як дані інформаційно-аналітичної системи органів прокуратури, Єдиного державного реєстру судових рішень, матеріали електронних наглядових проваджень. При цьому, комунікативна компетентність прокурора включає в себе наявність знань, навичок і вмінь роботи зі спеціальною комп'ютерною технікою, відповідним програмним забезпеченням, без яких доступ його до відповідних інформаційних ресурсів унеможлиблюється [2, с. 318].

У цьому контексті слід нагадати, що наразі в Україні функціонує Єдина судова інформаційно-комунікаційна система. Так, статтею 6 Господарського процесуального кодексу України, ст. 18 Кодексу адміністративного судочинства України, ст. 14 Цивільного процесуального кодексу України визначено, що у судах функціонує Єдина судова інформаційно-комунікаційна система (далі – ЄСІКС). Позовні та інші заяви, скарги та інші визначені законом процесуальні документи, що подаються до суду і можуть бути предметом судового розгляду, в порядку їх надходження підлягають обов'язковій реєстрації в ЄСІКС в день надходження доку-

ментів. Відповідно до закону ЄСІКС забезпечує обмін документами (надсилання та отримання документів) в електронній формі між судами, між судом та учасниками судового процесу, а також фіксування судового процесу й участь учасників судового процесу у судовому засіданні в режимі відеоконференції. Суд направляє судові рішення та інші процесуальні документи учасникам судового процесу до їхніх електронних кабінетів, вчиняє інші процесуальні дії в електронній формі із застосуванням ЄСІКС або її окремої підсистеми (модуля), що забезпечує обмін документами. Водночас органи державної влади та інші державні органи, зареєстровані за законодавством України як юридичні особи, їхні територіальні органи, інші юридичні особи, зареєстровані за законодавством України, реєструють свої електронні кабінети в ЄСІКС або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами, в обов'язковому порядку.

Під час здійснення представницької діяльності відповідно до ч.6 ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» прокурор, зокрема, звертається до суду з позовом; подає апеляційні, касаційні скарги, заяви за нововиявленими, виключними обставинами; бере участь у розгляді справи. Отже, для здійснення представницької діяльності прокурор на сьогодні повинен використовувати такий обов'язковий засіб комунікації як ЄСІКС, використовуючи свої комунікативні компетентності щодо вміння працювати в ЄСІКС та його підсистемах (модулях).

На виконання вимог законодавства у підсистемі «Електронний суд» ЄСІКС зареєстровано Офіс Генерального прокурора як юридичну особу та створено відповідний електронний кабінет. Крім того, у ЄСІКС передбачена наявність електронних кабінетів для фізичних осіб, для представників, для представників Офісу Генерального прокурора. Проте, реалізуючи конституційну функцію представництва інтересів держави в суді, прокурор не є фізичною особою, не є представником фізичних, юридичних осіб, не є також представником Офісу Генерального прокурора, який здійснює представництво в суді органів прокуратури у справах, стороною або третьою особою в яких виступають органи прокуратури, їх посадові та службові особи (самопредставництво).

Незважаючи на те, що представництво інтересів держави в суді є особливим видом представництва, при запровадженні ЄСІКС це не було враховано та окремого функціонального кабінету для прокурорів при здійсненні цієї конституційної функції, зокрема у сфері охорони дитинства, в ЄСІКС не створено. Таким чином, ювенальні прокурори позбав-

лені можливості через «Електронний суд» подавати процесуальні документи, вчасно ознайомлюватися з документами, поданими іншими учасникам судового процесу через електронні кабінети, вчасно ознайомлюватися із судовими рішеннями, ухвалами. Відсутність окремого електронного кабінету для прокурорів унеможливило реалізації через «Електронний суд» також і такої форми представницької діяльності, як участь у розгляді справи через відеозв'язок у режимі відеоконференції поза межами приміщення суду.

Крім того, відповідно до листа Державного підприємства «Інформаційні судові системи», яке виконує функції адміністратора Єдиного державного реєстру судових рішень, ним реалізовано та впроваджено технічну можливість отримання авторизованими користувачами ЄСІКС повного доступу до інформаційних ресурсів Єдиного державного реєстру судових рішень за допомогою їх електронних кабінетів, створених у цій системі [3]. Отже, такий обмежений комунікативний функціонал прокурорів ускладнює і доступ до Єдиного державного реєстру судових рішень як одного з джерел отримання інформації для встановлення наявності підстав для застосування представницьких повноважень.

Пленум Верховного Суду 21.03.2025 затвердив Засади використання автоматизованої системи документообігу суду у Верховному Суді, які вводяться в дію з 01.04.2025 [4]. Державна судова адміністрація України відповідно до концепції модернізації ЄСІТС пропонує створити, зокрема, такий технічний модуль, як підсистема штучного інтелекту [5]. Проте через припинення фінансування з боку Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) така модернізація наразі під загрозою [6].

Зазначене свідчить, що розвиток електронних технологій, штучного інтелекту, політичні виклики вимагають невідкладного реагування і прийняття відповідних рішень національними уповноваженими органами, аби цифровізація, інноваційні технології не ставали на заваді, а сприяли раціонально та ефективно використовувати людський ресурс, зокрема при здійсненні прокурорами представництва інтересів держави в суді.

З урахуванням вищевикладеного, вбачається нагальна потреба у налагодженні належних комунікативних зв'язків між органами прокуратури, судами та відповідними суб'єктами адміністрування системи правосуддя, зокрема, Державною судовою адміністрацією України, ДП «Інформаційні судові системи», з метою напрацювання шляхів удосконалення інформаційно-аналітичної системи «Облік та статистика органів прокуратури», судової автоматизованої системи документообігу,

за необхідності – створення можливості їх синхронізації між собою та з ЄСІКС, створення в модулі «Електронний суд» ЄСІКС окремого функціонального кабінету для прокурорів при здійсненні конституційної функції щодо представництва інтересів держави у суді. Зазначене сприятиме удосконаленню системи організації представницької діяльності, підвищенню її ефективності та реальному наближенню прокуратури до судової гілки влади.

Список використаних джерел:

1. Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України: наказ Генерального прокурора від 07.08.2020 № 365. URL: <https://gr.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoji-diyalnosti> (дата звернення: 24.03.2025).
2. Стефанчук М. М. Теоретико-методологічні та організаційно-правові засади реалізації прокуратурою України представницької функції: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.10. Київ, 2017. 470 с.
3. Лист Державного підприємства «Інформаційні судові системи» від 30.01.2025 № 24558–25 (дані інформаційно-аналітичної системи «Облік та статистика органів прокуратури»).
4. Пленум Верховного Суду затвердив Засади використання автоматизованої системи документообігу суду у Верховному Суді. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1778217> (дата звернення: 24.03.2025).
5. Як буде виглядати модернізована ЄСІТС: концепція державної судової адміністрації. Судово-юридична газета. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/305836-kak-budet-vyglyadet-modernizirovannaya-esits-kontseptsiyagosudarstvennoy-sudebnoy-administratsii> (дата звернення: 24.03.2025).
6. Модернізація ЄСІТС під загрозою – Державна судова адміністрація шукає нові джерела фінансування. Судово-юридична газета. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/323305-modernizatsiya-esits-pod-ugrozoy-gosudarstvennaya-sudebnaya-administratsiya-ischet-novye-istochniki-finansirovaniya> (дата звернення: 24.03.2025).

Науковий керівник: докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри юстиції Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка Стефанчук Марина Миколаївна

Іванова Вікторія

ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ ІНОЗЕМНИХ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЩОДО КОМПЕНСАЦІЇ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ЗБРОЙНОЮ АГРЕСІЄЮ	219
---	-----

Ігнатов М. П.

БАЛАНС МІЖ ПУБЛІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТА ПРАВАМИ ЛЮДИНИ: ПОЗИЦІЯ ЄСПЛ У СПРАВАХ ЩОДО ОБІГУ НАРКОТИКІВ	223
---	-----

Калараш Р. А.

ПОГЛЯДИ ААРОНА БАРАКА НА ПРИРОДУ СУДОВОГО РОЗСУДУ ТА СУДОВОЇ ПОЛІТИКИ.....	226
---	-----

Книш І. П.

СУДОВИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИ ЗВІЛЬНЕННІ ЗІ СЛУЖБИ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я.....	228
--	-----

Коройд Ю. М.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА АПЕЛЯЦІЙНЕ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ СУДІВ.....	232
--	-----

Коцюбко І. В.

СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ ПІД ЧАС СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ САНКЦІЇ У ВИГЛЯДІ СТЯГНЕННЯ В ДОХІД ДЕРЖАВИ АКТИВІВ ПІДСАНКЦІЙНИХ ОСІБ.....	236
--	-----

Красножон О. М.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕХНОЛОГІЙ	242
--	-----

Кривошей О. М.

ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ЯК ЗАСОБУ ДОКАЗУВАННЯ	246
--	-----

Лупійчук Д. В.

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРОКУРОРА В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ	249
--	-----

Medviediev Vladyslav

COURT COSTS ALLOCATION AND THE PRINCIPLE OF PROPORTIONALITY: LESSONS FROM UKRAINIAN AND LATVIAN PROCEDURAL MODELS.....	253
--	-----

Мельникова Владислава

ЕТИКА АДВОКАТА В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	258
--	-----